

Секція 3. Обліково-аналітичне забезпечення обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації інформаційних технологій.

УДК 657.6

А.І. Орехова, д.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Сумський національний аграрний університет
(м. Суми, Україна)

БУХГАЛТЕРСЬКІ РИЗИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЮ

Сучасні умови господарювання актуалізують проблемні питання виявлення ризиків, які безпосередньо пов'язані з порядком ведення бухгалтерського обліку, а також зниження їх негативного впливу на стан та результати господарської діяльності. Бухгалтерській фінансовій звітності притаманний високий ступінь невизначеності, що пов'язано з процесом її формування та подання [1]. З метою прийняття обґрунтованих рішень щодо зниження ступеня невизначеності, забезпечення повноти та достовірності інформації, відображеної в звітності, питання виявлення, ідентифікації та оцінки бухгалтерських ризиків набувають все більшої актуальності як на етапі планування, так і в поточній діяльності організації.

Поняття бухгалтерського ризику утворюється з невизначеності організації облікового процесу на підприємстві, в зв'язку з неточністю положень національних стандартів, на яких базується ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, а також неузгодженість з вітчизняним законодавством.

З метою ефективного управління бухгалтерськими ризиками та належного врахування наслідків їх прояву, необхідно здійснити класифікацію ризиків в бухгалтерському обліку. Слід зазначити, що всі наявні ризики, в кінцевому підсумку, інтегруються в облікову інформацію і займають своє місце в

бухгалтерській звітності, чинячи очевидний вплив на фінансові результати. Крім того, бухгалтерський облік ведеться на підприємствах та організаціях незалежно від форм власності та видів діяльності, тому можна зробити висновок, що бухгалтерський ризик є складовою будь-якого виду ризику.

Класифікуються бухгалтерські ризики за внутрішніми та зовнішніми ознаками, які пов'язані з переходом на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності та законодавчими нормами в сфері бухгалтерського обліку, та пов'язані з професійним судженням і рішеннями, прийнятими бухгалтером, на його підставі. Причини розвитку бухгалтерських ризиків обумовлені впливом різних факторів (політичною та економічною ситуацією в країні, станом законодавства, конкуренцією та попитом на ринку, професійною компетентністю бухгалтерів) на виникнення невизначеності в бухгалтерському обліку.

Ризики, обумовлені внутрішніми факторами, пов'язані з організацією бухгалтерського обліку і виникають в результаті спотворення даних бухгалтерського обліку. Дані спотворення є результатом незрозумілості або невідповідності законодавчих норм, їх порушень, низьку кваліфікацію бухгалтерського персоналу. Помилки в бухгалтерському обліку можуть бути допущені через вплив людського фактора. Внаслідок спотворень виникає бухгалтерський ризик, пов'язаний з поданням недостовірної бухгалтерської звітності.

Беззаперечним є доказ негативного впливу бухгалтерських ризиків на якісні показники фінансово-господарської діяльності організації. Серед таких ризиків необхідно відзначити ненавмисні і нерідко умисні порушення стандартів облікових процедур, наслідком яких є спотворення в бухгалтерській звітності, в першу чергу, у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Це, в свою чергу, веде до значних сумах штрафних санкцій для підприємства, адміністративної та кримінальної відповідальності і втрати довіри стейкхолдерів до цієї організації.

З метою мінімізації бухгалтерських ризиків в організації, необхідно визначити причини їх виникнення, серед яких основними є: помилковість професійних суджень при формуванні облікової політики та інтерпретації нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку; недоліки в системі підготовки і перепідготовки, а також підвищення кваліфікації фахівців у сфері бухгалтерського обліку; невідповідність методології бухгалтерського обліку, що застосовується в організації, її галузевої приналежності; розбіжності вітчизняної організаційно-методичної основи бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів; істотний часовий проміжок між виходом і виконанням нових нормативних актів та ін.

Володіючи інформацією про причини виникнення бухгалтерських ризиків, можливо з досить високим ступенем ймовірності знизити їх негативний вплив на діяльність організації в цілому на формування фінансової звітності зокрема.

Підсумовуючи вищезазначене, можемо констатувати про нагальну потребу у формуванні комплексу заходів спрямованих на мінімізацію рівня бухгалтерських ризиків, що передбачає створення ефективної системи управління ризиками в організації, шляхом впровадження системи поточного моніторингу бухгалтерських ризиків, розробки принципів оцінки та прогнозування ризиків та системи профілактичних заходів щодо їх виникнення. Впровадження комплексу заходів сприятиме зниженню рівня невизначеності в бухгалтерському обліку, підвищенню довіри до бухгалтерської звітності як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів, адаптації бухгалтерської звітності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності та високого рівня елементів корпоративного управління.

Список використаних джерел:

1. Огильба А. В. Характеристика основных видов бухгалтерских рисков. *Молодой ученый*. 2016. № 11.1 (115.1). С. 38-41. URL: <https://moluch.ru/archive/115/30774/>